

Spelande dubbelbeckasiner i Svartaområdet

Åke Berg och Robert Ström

Under 1998 gjordes ett försök att inventera spelande dubbelbeckasiner i Svartaområdet. Större delen av ängsmarkerna i Svartaområdet avlyssnades på kvällen 12/5, men endast en spelande dubbelbeckasin hördes (på Nötmyran, se Figur 1). Denna individ hördes även 20/5. Förutom dessa så hördes tre spelande individer 14/5 samt en spelande 16/5. Dessutom hördes en spelan-

de dubbelbeckasin på ängsmarkerna norr om Gorgen 15/5. Under juni månad gjordes ett försök att hitta häckande dubbelbeckasiner på Nötmyran (område öster om Svartån). En fågelhund användes, inga observationer av dubbelbeckasiner gjordes dock, men eftersöket med hund verkade fungera bra (andra arter stöttes) och ett nytt försök görs troligen under 1999.

Dubbelbeckasin.

Foto: Tero Niemi

Kornknarrsundersökningar

Åke Berg, Torbjörn Öström och Kalle Källebrink

Under 1998 startades ett projekt där kornknarren i Svartaområdet skall studeras mer i detalj. Kornknarren, får tillsammans med svarttjärnan och havsörnen, anses vara de mest skyddsvärda fågelarterna i Svartaområdet. Bakgrunden är att en liten, men "fast" stam av arten finns på ängsmarkerna i området, vilket är ovanligt utanför Öland och Gotland. Ett problem är att arten gynnas av lite högre vegetation än de vadare och tättingar som trivs på ångar som slättras årligen, vilket gör det komplicerat att sköta ängsmarkerna så att kornknarren kan finnas kvar och förhoppningsvis få en större population i området.

Ett syfte med projektet är att få bättre uppskattningar på antalet kornknarrar i

området varje år. Detta sker genom att ängsmarkerna i området regelbundet lyssnas av efter spelande kornknarr, från mitten av maj-mitten av juli.

Eftersom arten för ett undanskymt liv så skall även försök göras att identifiera individer med hjälp av deras läte, vilket tidigare visat sig fungera i Storbritannien (Peake m fl 1997). På detta vis kan enskilda individers rörelse under säsongen följas och överlevnad och förflyttningar mellan såsönger skall också undersökas. Vidare är målsättningen att mer i detalj följa kornknarrarnas rörelser genom att förse ett antal individer med radiosändare och t ex studera hur de rör sig i området under slättern.

Kornknarr.

Foto: Kim Lill

Undersökningar 1998

Under 1998 hördes åtta kornknarrar spela på 10 platser i området, främst på Nötmyran. På åtta av dessa platser hördes kornknarrar vid flera tillfällen och på två lokaler skedde endast enstaka observationer. Antalet individer som fanns i området bedöms vara åtta, och 24/6 hördes snärpande kornknarrar på alla dessa lokaler.

Inspelning av de spelande kornknarrarna skedde vid ett flertal tillfällen under säsongen. De inspelade ljuden har analyserats i ljudanalysprogrammet Canary 1.2.4. Varje inspelning (ca 10 sekunder med strofer som var och en består av två snärp) har analyserats vad gäller: "första och andra snärpets längd (ms), antal toppar med hög amplitud i första och andra snärpet samt tiden mellan första och andra snärpet (ms), dvs fem olika mått per strof och inspelning. Vidare har mer detaljerade mått tagits på varje snärp. Varje snärp består som sagt av ett flertal "toppar med hög amplitud" och dessa toppars tid (ms) i första respektive andra strofen har också mätts.

Den tillfälligt ropande kornknarren på lokal 9 har inte spelats in och dess identitet är därför ej känd. Kornknarren som hördes på lokal 10 den 2 juli var samma som tidigare satt i revir 8 vid Hedbo. I övrigt skedde inga större rörelser i området, men mer detaljerade resultat kommer att presenteras efter några års studier.

Kornknarrarna i revir 5, 6 och 8 fångades in med slöjnat, ringmärktes samt förseddades med radiosändare. Dessa individer kunde sedan följas under några dygn efter infångandet, men sedan lossnade tyvärr sändarna från fåglarnas rygg. Till 1999 skall metoderna för att fästa radiosändarna förbättras, eftersom fångsten av kornknarr fungerade bra hoppas vi på bättre resultat under detta år.

Referenser

Peake, T. M., McGregor, P. K., Smith, K. V., Tyler, G., Gilbert, G. and Green, R. E. 1997. Individuality in Cuckoo Cuckoo vocalizations. *Ibis* 140:120-127.

Svartåns Fältstation

personer som varit verksamma under 1998

Erik Andersson Sörgårbo, 730 70 Västerfärnebo. Tfn 0224/744000

Ake Berg Herrhagsvägen 407, 752 67 Uppsala. Tfn 018/468058 Kjell

Eklund Berg 1016, 730 70 Västerfärnebo. Tfn 0224/740536

Krister Ekman Skräddargränd 15, 733 36 Sala. Tfn 0224/12257

Bo Eriksson Fack 43, 730 70 Västerfärnebo. Tfn 0224/740112

Daniel Green Knutsgatan 5b, 722 14 Västerås. Tfn 021/18 43 16

Kalle Källebrink Dragmansbo, 740 83 Fjärdundra. Tfn 0224/28041

Robert Ström Salbohedsvägen 13, 730 70 Västerfärnebo. Tfn 0224/740509.

Torbjörn Öström Löväsen, 733 95 Sala. Tfn 0224/22352

VOF firar 30-års-jubileum

Härmed bjuds DU till VOF:s 30-årskalas som vi hoppas kunna fira på Sjöökrogen Varvet lördagen den 13 november kl. 16.00. Det blir i anslutning till Skrakexkursjonen med båt på Mälaren. När båten kommer i hamn bjuds vi på varm glögg och lite spänning bland hamnens måsar och trutar innan vi går in i värmen på Sjöökrogen Varvet.

Vi hoppas kunna bjuda på lite trevlig samvaro med närvaro från alla landskapets lokala fågelklubbar.

Hur mycket mat, dryck, underhållning, bildvisningar, tävlingar mm. det blir är ännu under planeringsstadiet men anmälningssavgiften är 150:-/pers. och inkluderar mat+måltidsdryck. (betala in snarast!) Vi ser jubileet som en utmärkt ursäkt att få samla alla fågelintresserade i Västmanland under ett tak och lära känna varandra bättre.

Vi hoppas att jubileet också kan bli ett avstamp för Västmanländsk ornitologi på 2000-talet.

Vill Ni fråga om jubileet - kontakta festivalgeneralerna Torbjörn Hegedüs och/eller Sören Larsson.

Hjärtligt Välkomna!